



**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1388-

29. mars 2022

Representantforslag 131 S (2021-2022) om auka kompetanse innan riving og demontering

Brevet frå Utdannings- og forskningskomiteen er stila til statsråd Ola Borten Moe, men svaret kjem frå meg fordi spørsmåla i hovudsak handlar om vidaregåande opplæring.

Regjeringa har satt ambisiøse klimamål som forpliktar heile regjeringa. Regjeringa si plattform frå Hurdal slår fast at Noreg skal nå klimamåla, og at økonomien må rettast inn mot å bli stadig meir fornybar, sirkulær og berekraftig. Dette er mål kor også utdanningssystemet vil spille ei viktig rolle. Eg er derfor opptatt av at utdanningssystemet, på alle nivå, kan bidra til å utvikle nødvendig kompetanse innan alle fagfelt.

Det er allereie satt i gang nokre prosesser som er viktige å vidareføre for dette arbeidet, som fagfornyninga i grunnskolen og vidaregåande opplæring. Ei av grunngevingane for denne prosessen var erkjenninga av at samfunnet er i stadig endring og at det elevane skal lære må være relevant og framtidsretta. I fagfornyninga er det òg tre tverrfaglege tema som er valt ut fordi dei handlar om sentrale samfunnsutfordringar. Berekraftig utvikling er det eine. Dei to andre er folkehelse og livsmeistring, og demokrati og medborgarskap. Dei tverrfaglege temaa blir spegla i læreplanane og blir arbeida med på premissa til dei einskilde faga. Læreplanane er suksessivt ført inn frå skoleåret 2020/21. Hausten 2022 vil dei nye Vg3 planane bli tatt i bruk.

Utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk fører fram til 26 lærefag. Formåla med faga slår tydeleg fast at «I vg1 bygg- og anleggsteknikk handlar det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å velge bærekraftige løysningar som gir lite miljøavtrykk.» Dette blir også spegla i kompetansemåla i læreplanane for alle faga i utdanningsprogrammet.

Anleggsmaskinførar er òg eit fag innan utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk. Eit av formåla for dette faget er å «... utvikle evnen til å ta i bruk nye maskiner og metoder og nytt utstyr, håndtere og vedlikeholde maskinene på en forsvarlig måte....» Også innan utdanningsprogrammet for teknologi- og industrifag er det lærefag som har viktig kompetanse innan gjenvinning og resirkulering. Gjenvinningsfaget legg grunnlag for kunnskap om avfall som verdifull ressurs og om miljømessig og økonomisk forsvarleg gjenvinning. I starten av mars 2022 blei Byggmontasjefaget fastsett som nytt lærefag. Faget handlar om å produsere nye bygningar og konstruksjonar og demontere konstruksjonar for ombruk i nye bygg.

Utdanningsdirektoratet har  g utvikla støttemateriell til skolane med råd om korleis dei kan leggje til rette for opplæring i dei tverrfaglege tema. Det er  g etablert vidareutdanningstilbod ved fleire universitet og høgskolar for lærarar som ønsker kompetanseutvikling blant anna innan dei tverrfaglege tema. Det gjeld både fagleg fordjuping i tema, og didaktisk tilrettelegging. Målgruppa for tilboda er lærarar som underviser i programfag på yrkesfag. Dersom tilboda ikkje vert fylte opp kan UH-institusjonane også ta opp andre målgrupper som instruktørar, faglege leiarar i bedrift, avdelingsleiarar for yrkesfaglege utdanningsprogram, fellesfagl rarar som underviser på yrkesfaglege utdanningsprogram og fagskolel rarar.

I 2017 blei det satt i gang forsøk med modulstrukturert opplæring i nokre lærefag. Utveljinga blei føretatt i samarbeid med partane i arbeidslivet. Bygg- og anleggsbransjen deltar med faga Renhaldsoperat rfaget, Betongfaget, R yrlegggarfaget, Malarfaget og Trevare- og bygginnredningsfaget (Snikkarfaget fr  01.08.2022). Modulstrukturert opplæring er ikkje ein ny veg til fagbrev, men ein meir fleksibel m te å organisere opplæringa på. Eit viktig prinsipp er at det er dei ordinære læreplanane som blir gjort om til modular og det er dei same fag- og sveinepr vene ein skal ta. Det vil seie at kompetansemåla er dei same anten opplæringa følgjer hovudmodellen for fagopplæringa eller om opplæringa er organisert i modular. Kvar modul avsluttast med ein dokumentasjon, slik at kandidaten kan gjennomføre modular på ulike arenaer og til ulik tid som f. eks. på arbeidsplassen, i NAV-tiltak, i introduksjonsprogrammet for innvandrarar etc. Ordninga gjer det mogeleg for vaksne å ta modular i eget tempo og byggje opp til eit fag- eller sveinebrev. Vaksne har hovudsakeleg tre vegar til fag- eller sveinebrev. Som ordinære lærlingar etter 2+2-modellen, som praksiskandidat etter 5 års relevant praksis eller som fagbrev på jobb som blant anna forutset at den vaksne er i eit arbeidsforhold. Desse ordningane kan leggjast til rette som modulstrukturert opplæring i samarbeid med arbeidsgivar og fylkeskommunen.

Regjeringa er også opptatt av at det skal vere gode opplæringstilbod på ulike nivå i utdanningssystemet som varetek både individa og arbeidslivet sitt behov for kompetanse. Derfor har denne regjeringa økt satsingane på fagskolane og vidareført bransjeprogramma. Eit viktig kjenneteikn med fagskoleutdanningane er at dei er utvikla i nært samarbeid med arbeidslivet. Fagskolane skal både bidra til eit kompetanseintensivt arbeidsliv gjennom fagleg påfyll for dei som allereie er i arbeid, og tilby utdanning for dei som har ambisjonar om meir utdanning etter vidaregåande opplæring. Ny teknologi og det grøne skiftet fører til store endringar i samfunnet og nye behov for arbeidskraft. Det gjer fagskolane enda meir relevante

for arbeidsmarknaden fordi dei tilbyr korte, praktiske utdanningar som arbeidslivet har behov for.

Treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling er eit samarbeid mellom staten og partane i arbeidslivet om å auke deltakinga i kompetanseutvikling innan utvalde bransjar. Bransjeprogramma blei oppretta for å auke deltakinga i kompetanseutviklinga innan utvalde bransjar. Målet er å tilby kurs og utdanningstilbod for å bidra til kompetanseutvikling i tråd med bransjane sine behov, slik at arbeidstakarane kan takle omstillingar og være betre rusta for morgondagens arbeidsliv. I februar varsla regjeringa at den vil sette i gang tre nye bransjeprogram, blant anna ei reetablering av bransjeprogram for industri- og byggenæringa. Med dei tre nye bransjeprogramma er det til saman 11 bransjeprogram i 2022.

Struktur og innhald for yrkesfaga i vidaregåande opplæring, fagskoletilboda og bransjeprogramma utviklast i nært samarbeid med partane i arbeidslivet. For yrkesfaga i vidaregåande opplæring er dette samarbeidet organisert gjennom 10 faglege råd og Samarbeidsrådet for yrkesopplæringa (SRY). Forslag til nye lærefag fremjast av partane og blir behandla i råda, før godkjenning i Kunnskapsdepartementet. Mi erfaring er at partane er særst aktive deltakarar i utviklinga innan sine fagområde. Eg er derfor trygg på at struktur og innhaldet i tilboda er i tråd med arbeidslivet sitt behov for kompetanse. Eg er òg trygg på at bransjane tar sitt samfunnsansvar for berekraftig utvikling på alvor.

Med helsing



Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur